

טל

נשמה בדרך אצילות מצד בת יחידה ר"ל ממלכות שנקראת 'בת יחידה' על שם האחדות, ונקראת 'בת' על שם שהיא בת זוגו של תפארת, והנשמה נקראת 'מלך' כמבואר בפרדס כנוניים. זכה יתיר יהבין ליה רוחא דאצילות מסטרא דעמודא דאמצעייתא ואקרי בן להקב"ה הה"ד בנים אתם לה' אלהיכם – ר"ל כשזוכה יותר נותנים לו רוח שהוא אצילות מצד תפארת, ואותה נשמה נקרא בן להקב"ה שהוא תפארת הנקרא 'קב"ה'. זכה יתיר יהבין ליה נשמתא מסטרא דאבא ואמא – ר"ל כשזוכה יותר נותנים לו נשמה מצד חכמה ובינה הנקראים 'אב ואם'.

הנה הורו לנו בפירוש כי אדם מצד מעשיו יוכל לזכות ולעלות מנשמה שבעשיה לנשמה שביצירה, ומנשמה שביצירה לנשמה של בריאה, ומנשמה של בריאה לנשמה שבאצילות מלכות, ומנשמה שבאצילות מלכות לנשמה שבאצילות תפארת, ומאצילות תפארת לנשמה שבאצילות חכמה ובינה. והנה ביאר לנו כל פרטי דרוש שלנו ודי והותר, וכדי שיקלול המעיין פרטי הדרוש בשכלו ולא יכבד עליו אריכות העניינים נשלים בזה הפרק ונתחיל בפרק אחר.

ושפחות המשמשים אותם. 'מטטרון' יצירה הוא מדרגת 'עבד' כי כבר ירד ממדרגת בריאה, שהוא [עולם היצירה] עולם העבדות ששת ימי החול, כי השכינה מתלבשת בתוכו בימי חול ובימי עבדות שהם נקראים בגדי חול כענין 'ששת ימים תעבד', שאין השפע נפתח משערי אורות עולם הבריאה כמו שנפתח ביום השבת מעולם הבריאה, שהשכינה מתלבשת באורות של בריאה ביום השבת ומאירה ע"י בריאה הנקראים בגדי שבת וי"ט ור"ח ולבושי מלכות כדפירשנו בשער סוד אבי"ע. 'שפחה' היא מדרגת עשיה שירד עוד מדרגה למטה מיצירה, ומפני שיש במדרגה זו ג"כ קליפות וכחות הטומאה הנקראים בזוהר 'שפחה בישא' רצועה להלקות בה בעו"ה, שלפעמים כשישראל בגלות אז ג"כ השכינה עמהם בגלות כביכול במה שהוצרכה להשפיע לקליפות ולהתלבש כביכול בבגדי שפחה להשפיע להם, אשר על זה נאמר 'ושפחה כי תירש גבירתה' כאשר יתבאר בשער גלות השכינה בס"ד – מפני כן נקראת 'שפחה' שהוא עבדות וגלות, כי זהו ודאי גלות וצער גדול לשכינה שהוצרכה להשפיע מיטב השפע לשפחה, וישראל ניזונין ע"י שפחה, כאשר יתבאר בשער הנזכר.

זכה יתיר יהבין ליה נפשא באורח אצילות מסטרא דבת יחידה ואתקריאת איהי בת מלך – ר"ל כשזוכה יותר נותנים לו אוצר החכמה

אה"ח 1234567

פרק חמישי

טל

תנא אלף וחמש מאה ריחין סלקין בכל יומא מגנתא דעדן דמתבשמי בהו אינון לבושין דיקר דההוא עלמא דמתעטרן מן יומי דבר נש – פירוש, תניא בברייתא אלף וחמש מאה מיני בשמים ריחם נודף ועולה בכל יום מגן עדן, שמתגמרים ומתבשמים בריח בושם שלהם הלבושים היקרים של אותו עולם, ר"ל הלבושים שהם ביצירה בהיכלות הקדושים, ואותם לבושים נעשו בסוד עטרות מן הימים בעצם שאדם חי בהם בעוה"ז. והענין הוא, כי האדם הצדיק הזוכה להעלות תפילתו בכונתו הקדושה דרך מדרגות הסולם עשיה יצירה בריאה אצילות, וכן העוסק באיזה מצוה שמכוין בה לשם שמים – הנה אותה תפלה או אותו מעשה לפי שיעור כונתו ומחשבתו הטהורה, מלכות כנסת ישראל אמא תתאה אמן של ישראל למטה מתלבשת ומקשטת עצמה על ידה, ומתעטרת באותה כונה קדושה ומחשבה טהורה לפני הקב"ה תפארת בעלה ישראל סבא, כאשר כשירה המתקשטת במעשה בניה לפני בעלה שגדלה אותם בתורה ובמעשים טובים, כן מלכות אם ישראל מתעטרת ומתקשטת בקישוטי כונת המצוות ומעשים טובים לפני תפארת בעלה ומעוררתו להשפיע בה שפע ברכה שבע רצון כדי שתשפיע לבניה. ועל ידי השפעה זו מקבלים כל העולמות אוצר שפע שבע רצון מלא על כל גדוהיהם הוד וחדוה בכל העולמות, כאשר ביארתי כל זה באריכות בספר 'לבושי אדם הראשון' עיין שם, וכאשר ביארתי בהקדמה 'בן מאה שנה' בהגה"ה. זה האור הנשפע מלמעלה לכל העולמות ע"י זה הצדיק נשאר חלקו של הצדיק שם למעלה למשמרת גנוזה באוצר גנוז, כדי שאותו האור יעשה לו לבוש לנשמתו בעת עלייתה אל מקומה הרמתה. ובכל יום ויום שעושה

והנה העולה בידיו ממה שביארנו בפרק הקודם, שימצא נפש רוח נשמה בעולם העשיה ובעולם היצירה ובעולם הבריאה ובעולם האצילות, עד שימצא נפש ממלכות רוח מתפארת נשמה מחכמה ובינה. והנה לפי זה שצורת האדם נחלקת לג' חלקים נפש רוח נשמה, וכל חלק וחלק הוא ממקום יותר גבוה וכל מי שהוא יותר צדיק וזוכה במעשיו ולימודו יותר אז מדרגת נשמתו עולה יותר, היה מן הראוי שבהסתלקות האדם הצדיק מן העולם יסתלקו כל ג' החלקים נפש רוח ונשמה אל מקורם ויסודם הרוחני [כמו נפש רוח נשמה דאצילות היה מהראוי לחזור אל האצילות], ואין הדבר כן, כי בפירוש פירש רשב"י ע"ה כי משכן הנפש הוא בעולם הזה הגשמי, ומשכן הרוח הוא בגן עדן התחתון, ומשכן הנשמה הוא בגן עדן העליון.

וזה לשון הרשב"י ע"ה בזוהר (ויחי רכ"ד ב'): תנא, אלף וחמש מאה ריחין סלקין בכל יומא מגנתא דעדן דמתבשמי בהו אינון לבושין דיקר דההוא עלמא דמתעטרן מן יומי דבר נש. אמר ר' יהודה כמה לבושין אינון, אמר ר' אלעזר טורי דעלמא בדא פליגו, אבל תלתא אינון, חד דמתלבש ביה רוחא דבגנתא דעדן דארעא, וחד (יקרא מכלא) דמתלבש ביה נשמתא בגו צרורא דחיי בין פורפירא דמלכא, וחד לבושא דלבר דקאים ולא קאים אתחזי ולא אתחזי, בהאי מתלבש ביה נפשא ואזלא ושטא בעלמא, ובשבתא ובכל ריש ירחא אזלת ואתקשרת ברוחא דבגנתא דעדן דארעא דקיימא בין פרגודא יקירא, ומיניה אולף וידע מה ידיע, ושט ואודע ליה בעלמא, עד כאן לשונו. והנה הגם שהמאמר מבואר מעצמו ובו מבואר ומפורש מבקשנו, עכ"ז נפרש אותו למען יקל על המעיין וירוך בו הקורא.

אמר מהוזהר המורה שבהסתלקות האדם מן העולם אין חזורים חלקי הגרין שלו למקורן

בכל יום שאדם עוסק בתורה מצות ומעשים טובים בעוה"ז נוצרים לבושים שילבישו את נשמתו בעוה"ב

טל

חד דמתלבש ביה רוחא דבגנתא דעדן דארעא, וחד (יקרא מכלא) דמתלבש ביה נשמתא בגו צרורא דחיי בין פורפירא דמלכא, וחד לבושא דלבר דקאים ולא קאים אתחזי ולא אתחזי - פירוש, לבוש אחד הוא לחלק הרוח שבנשמתו שהוא מתלבש בגן עדן של מטה שהוא בעולם היצירה. והלבוש השני שמתלבש בו הנשמה בצרור החיים שהיא בגן עדן העליון שהוא בין פורפירא דמלכא, ר"ל שהוא בין הלבוש החשוב של המלך דהיינו האצילות בכללו הנקרא מלך מלכי המלכים שמתלבש בו, שהוא עולם הבריאה כסא הכבוד כמבואר בשערים הקודמים.

אוצר החכמה

והלבוש השלישי שעומד ואינו עומד, ר"ל גופני ואינו גופני, (א) והוא חוץ לשני הלבושים הראשונים ואינו בגדרם הרוחני, וכאילו הוא אמצעי בין הגשמיים והרוחניים. והוא נראה בקצת ואינו נראה, נראה בקצת מפני שיש בו קצת גשמיות, ואינו נראה בקצת להיותו קצת רוחני. והוא לבוש אורירי לבוש דק ודך שאין כל אדם זוכה לראות רק הצדיקים שהסתלקו והפשיטו עצמם מענייני הגשמיות והורגלו ברוחניות, כמו אברהם שבאו אליו ג' מלאכים בדמות אנשים שהיו מלובשים בלבוש אורירי, וזהו שדקדק לומר בדמות אנשים ולא אנשים ממש דאילו אנשים ממש מאן יימר לן שהם מלאכים, אלא הענין הוא שהיו מלובשים לבוש אורירי שהוא דמות גופני ואינו גופני ממש.

מצוה ולומד תורה הוא גורם להשפיע למטה, וכל מצוה ומצוה שעושה נשאר חלקו שם למעלה שממנו יעשו לו הלבושים לנשמתו, באופן שהלבוש נעשה מימים רבים כי בכל יום ויום הוא מוסיף אור על לבושו.

וזהו מה שרמז דוד המלך ע"ה 'ימים יצרו' (ותהלים קל"ט), כי יש לדעת והלא כבר נוצרו ונבראו בבריאת שמים וארץ למה אמר 'יצרו' שהוא לשון עתיד, ועוד יש לדייק למה אמר 'יצרו' דמשמע מעצמן ולא אמר 'יתיצרו' להורות על הפועל היוצר אותם. אלא רוצה לומר שהימים עצמם של הצדיק שהוא חי בעולם הזה יוצרו כנגדם בעולם הבא, כי המצות שמוסיף בכל יום יוצרו ויבָּרְאוּ לו למעלה כנגדם לבושים הנקראים 'ימים'.

וזהו סוד 'ויקברו ימי ישראֵל לְמוֹת' (בראשית מ"ז), כי יש לדעת איך 'קברו' הימים והלא 'עברו', אלא בשעת פטירתו של יעקב אבינו ע"ה קברו הימים הלבושיים להתלבש בהם נשמתו.

וכן 'ואֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים הָאֵלֶּים' בְּרַךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל שָׁנָה, ויש לדייק איך יתקשרו ויתיחסו יחד ענין הזקנה שבא בימים עם ענין הברכה שברכו בכל, ועוד יש לדייק למה אמר 'בימים' ולא אמר סתם 'ואברהם זקן' וממילא אנו יודעים שהיה חי שנים וימים רבים, ועוד יש לדייק למה אמר 'בימים' ולא אמר 'לימים' כמו שאמר במקום אחר 'צִיעִיר אֲנִי לַיָּמִים' (ואיוב ל"ב). אלא שר"ל שאברהם הזקין ובא בימים הלבושיים של מעלה שנוצרו לו להתלבש בהם נשמתו, ולזה אמר 'בימים', רוצה לומר בתוך הימים ובאמצעותם, שהיו מקיפים אותו מכל צדדיו כלבוש המקיף את הגוף והיו מעטרין לו כעטרה המעטרת ומקפת את הראש, ועל ידי הימים הלבושיים האלו היו לו כל הברכות ולא היה חסר משום דבר רק מלא כל הברכות. ולזה אמר 'וְהָאֵלֶּים בְּרַךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל שָׁנָה' כי מצד הימים הלבושיים שנוצרו לו למעלה להתלבש בהם נשמתו, נתברך בכל.

ועל זה רמז לנו הזוהר במה שאמר 'דמתערטן מן יומיו דבר נש', פירוש, אלו הלבושים היקרים שהם עטרות לצדיקים להתלבש בהם נשמתם, ממה הם נעשים ומבטן מי יצאו, ומפרש: 'מן יומיו דבר נש', ר"ל מהימים עצמם שהיה חי הצדיק בעולם הזה ועסק בתורה ובמצות ובמעשים טובים, מאותם ימים נוצרו לו ימים לבושיים עטרות למעלה כדפירשנו. וענין אלו לבושים ואיכותם ומהותם ביארתי בארוכה בספר 'לבושי אדם הראשון', שים עיניך עליהם תשמח ותגל נפשך בהם כי תראה בהם גודל מעלת נפשך ורוחך ונשמתך, אשרי מי שזוכה להם.

והנה

כמעט שיצאנו מעניינינו, ונחזור לענין המאמר.

אמר רבי יהודה כמה לבושיין אינון, אמר רבי אלעזר טורי דעלמא בדא פליגו, אבל תלתא אינון - פירוש, רבי יהודה שאל כמה הן הלבושיין שהצדיק מתלבש ומתעטר בהן, והשיב לו רבי אלעזר 'הרי עולם' ר"ל תנאים שהם גדולים וחשובים כמו הרים, פליגי בזה, אבל באמת הן שלשה.

שלשה לבושים הם: לבוש תחתון שהוא לבוש גשמי לרוחני, לבוש גן עדן תחתון, ולבוש גן עדן עליון

בהאי מתלבש ביה נפשא ואזלא ושטא בעלמא - ר"ל בזה הלבוש השלישי שהוא לבוש אורירי כדפירשנו, מתלבשת בו חלק הנפש והולכת ומרחפת ושטה בו בעולם הזה הגשמי. ובשבתא ובכל ריש ירחא אזלת ואתקשרת ברוחא דבגנתא דעדן דארעא דקיימא בין פרגודא יקרא, ומיניה אולף וידע מה ידע, ושט ואודע ליה בעלמא - פירוש, בשבת ובראש חודש שאז נפתחו שערי אורות עולם הבריאה ומקבלים הנשמות יתרון ותוספות אור בסוד הנשמה היתירה [כאשר ביארנו בארוכה בשער סוד אבי"ע ובספר 'לבושי אדם הראשון'], אז עולה הנפש בגן עדן של יצירה ומתקשרת ברוח שהוא בגן עדן שלמטה שהוא עומד בין הפרוכת החשוב דהיינו בין יצירה. וממנו לומד ר"ל הנפש לומד מהרוח ויודע מה שידע, כי הנשמה היא למעלה בעולם הבריאה והנשמה מגלה לרוח שביצירה כל מה שנגזר בעולם העליון, והרוח מגלה לנפש ומודיע לה וכל מה שהנפש יודעת מקבלת מהרוח, והנפש משוטטת ומרחפת בעולם השפל ומגלה לבני אדם.

והנה מתוך המאמר הזה מבואר בפירוש כי עיקר ישיבת הנפש היא בעולם הזה, והרוח בגן עדן התחתון, והנשמה למעלה בבריאה. ואם כן יש לשואל שישאל למה לא יחזרו למקומם הרמתה ולמקום חציבתם למעלה.

וכן נתבאר בזוהר בפרשת אחרי מות (דף ע' ב') וז"ל: **תלת מדורין עבד קב"ה לצדיקייא. חד דזכו אינון צדיקייא דלא**

הנפש מתלבשת בלבוש דתחתון (הביל). ולפריקים מתקשרת ברוח (והרוח) כנשמה

חקושיא שיש לשאול

מאמר נוסף מהזוהר על אותו ענין דגובר לעיל

הגה"ה

ומפני זה אמר 'דקאים ולא קאים' ר"ל 'עומד ואינו עומד' כאילו אמר 'מוקף ואינו מוקף', וכאילו הוא אמצעי בין גשמי ובין אינו גשמי. ע"כ הגה"ה.

(א) ופירוש הדבר, כי ענין עמידה לפי המורגל היא עמידה במקום, וכל דבר שעומד במקום המקום מקיפו, וכל ענין המוקף מגשם הוא בגבול, וכל דבר שהוא בגבול מצד מקיף גשמי הוא גשם כמו המקיף.

טל

בעולם, אז צריך העולם לנפשות הצדיקים שיגינו עליהם, ומצד הפורענות שגוברת בעולם אותם בני אדם שעודם חיים בגופם יושבים בצער והולכים על בתי קברות ומתפללים על קברי הצדיקים כדי שנפשות הצדיקים יתפללו בעדם ויבטלו הגזירה והפורענות.

ואזלין ומודיעין מלה לאינן דמיכין דחברון – פירוש, והולכין ושוטטין הנפשות של הצדיקים ומודיעים הדבר לישיני חברון, ר"ל לאבות שהם שוכבים על מנוחתם בחברון.

ומתערין ואעלין לגן עדן דארעא דתמן רוחיהון דצדיקייא מתלבשין בעטרין דנהורא ואתייעטו בהו וגזרין גזירה וקב"ה עביד רעותהון וחס על עלמא – פירוש, כשהנפשות מודיעין לאבות, אז מקיצין ומתערין [האבות] משיתנם ונכנסים הנפשות עם האבות לגן עדן שהוא בעולם היצירה ששם הם הרוחות שלהם, ושם ביצירה הרוחות מלובשין בעטרות של אור. ואז מודיעין הנפשות לרוחות שלהם שהם ביצירה כי הבנים הם בצער, ומתייעצין הנפשות עם הרוחות שלהן 'וגזרין גזירה', ר"ל הרוחות גוזרים לבטל הפורענות והקדוש ברוך הוא עושה רצונם ומרחם על העולם ומבטל הגזירה.^(א)

ואינן נפשין דצדיקייא משתכחין בהאי עלמא לאגנא על חייא ויהא אקרי נפש, ודא לא אשתצי מהאי עלמא (ושכיחא בהאי עלמא) לאסתכלא ולמנדע ולאגנא על דרא, והא הוא (דאמרו חברייא) דמיתי ידעי בצערא דעלמא, ועונשא דחייבין (די בארעא) בהאי הוא דכתיב 'ונכרתה הנפש ההיא מעמיה' – פירוש, הזוהר נותן טעם למה ועל מה נמצאים הנפשות בעולם הגופני בעולם הזה ולמה אינם נמצאים תמיד מקושרים ברוחם בעולם היצירה בגן עדן שבדאי שם התענוג גן עדן יותר. לזה אמר שמפני כך נמצאים הנפשות של הצדיקים בעולם הגופני, כדי שיגינו על החיים שהם בני העולם החיים בגופם. והדבר הנשאר מהצדיק בעולם הזה הוא נקרא נפש, ואותה נפש לעולם אינה מסתלקת מהעוה"ז ובכל עת ובכל זמן היא נמצאת בעולם הזה כדי שתביט ותשגיח ותדע להגין על הדור בעת הצורך כגון להזהירם על התשובה, כשהרוח מודיעה לה בשבתות וימים טובים מה שנגזר מלמעלה או בעת שישראל בצרה, שאז הם מעוררים לישיני חברון לבטל הגזירה כנזכר לעיל, והיינו הוא שאמרו רז"ל המתים יודעים בצער העולם, דהיינו כשהעולם החיים בגוף ונפש הם בצער, נפשות הצדיקים יודעים בצערם ומבטלים הגזירה כנזכר. ועונש הרשעים שחוטאים בעולם הזה עונשם בעולם הבא היא באותה

אשתציאו מהאי עלמא וכד אצטריכו* בני עלמא (רחמין) ואינן חיינ בצערא, יתבין אינן מצלו צלותא עליהו ואזלין ומודיעין מלה לאינן דמיכין דחברון, ומתערין ואעלין לגן עדן דארעא דתמן רוחיהון דצדיקייא מתלבשין בעטרין דנהורא ואתייעטו בהו וגזרין גזירה וקב"ה עביד רעותהון וחס על עלמא, ואינן נפשין דצדיקייא משתכחין בהאי עלמא לאגנא על חייא והאי אקרי נפש, ודא לא אשתצי מהאי עלמא (ושכיחא בהאי עלמא) לאסתכלא ולמנדע ולאגנא על דרא, והאי הוא (דאמרו חברייא) דמיתי ידעי בצערא דעלמא, ועונשא דחייבין (די בארעא) בהאי הוא דכתיב 'ונכרתה הנפש ההיא מעמיה'. מדורא תניינא דא גן עדן די בארעא דעביד ביה קב"ה מדורין עילאין יקירין כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עילאה והיכלין בתרין גוונין דלית לון חושבנא ואילנין ועשבין ורוחין** דסלקין בכל יומא, ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינן צדיקייא ומדורא דההוא רוח ביה שארי, וכל רוח ורוח מתלבשא בלבושא יקירא כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עילאה. מדורא תליתאה ההוא מדורא עילאה קדישא דאתקרי צדורא דחיי דתמן מתעדנא ההוא דרגא עילאה קדישא דאקרי נשמה, והאי אתדבק לאתענגא בעדונא עילאה, עלה כתיב 'אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ', עד כאן לשונו. והנה הגם שזה המאמר מבואר ומפורש מעצמו, עכ"ז לא נמשוך יד הקולמוס ממנו ונבארהו בעזה"י.

ביאור המאמר

תלת מדורין עבד קב"ה לצדיקייא – פירוש, שלשה בתים ודיורים עשה הקב"ה לצדיקים שידורו בתוכם.

חד דזכי אינן צדיקייא דלא אשתציאו מהאי עלמא – פירוש, מדור ובית ולבוש אחד שהקב"ה עושה לצדיקים הוא לנפש שבא מאופני הקודש, ואילו לא היו זוכים הצדיקים במעשיהם הטובים לא היה השארה לאותה נפש בזה העולם השפל מפני שהיא נפש הבהמית כי עיר פרא יולד מבלי שלימות כמבואר לעיל. מפני זה מצד מעשיו הטובים זוכה הצדיק שהקב"ה עושה לו מדור בעולם הגופני שהוא לבוש, כי ביציאת הנפש מהגוף היא ערומה בלי לבוש, אז מתלבשת באותו לבוש שהוא לבוש אוירי זך חומר צח ודק ובאותו לבוש יש לה קיום וחיות בעולם הגופני.

וכד אצטריכו בני עלמא (רחמין) ואינן חיינ בצערא, יתבין אינן מצלו צלותא עליהו – פירוש, כשיש ח"ו איזה פורענות

^{(א) וצ"ל החכמה}

הגה"ה

ומתקשרין בנשמותיהון שהם בעולם הבריאה שהם למעלה מהדיינים ומבטלין הגזירה, כי הבריאה מושל על היצירה. והיינו שהקב"ה מסכים על ידו, כי בעולם הבריאה ג"כ פשיטות בלי שינוי ובאור פני מלך חיים ורצון ואין שם דין, והגם שנשתנה קצת מאור האצילות שיצא מגדר אלהות להיות נקרא עולם הפירוד, עכ"ז לא נשמע שם שום דין ולא שינוי ולא דיינים, רק פשיטות אור ששון ושמחה, ומשפיעים ששון ושמחה למטה ומבטלים דין הדיינים, והיינו הוא שהקב"ה מרחם עליהם. ע"כ הגה"ה.

(א) וענין ביטול גזרה הוא מטעם זה, כי הדיינים הממונים על כל מעשי איש ופקודתו הם המלאכים שביצירה, והשוטרים הרודים בעם שלוחי הדיינים הם בעולם העשיה [הם הקליפות שנקראו ישפחה בישא' רצועה להלקות], כפי אשר נפסק הדין מיצירה עולם המלאכים כן הם מענישים. ומפני זה הנפשות שהם בעולם העשיה אין להם כח לבטל הגזירה כי נפסק הדין מהיצירה שהיא למעלה מהנפשות, ומפני כן צריכים הנפשות להתלבש ברוחן שהם ג"כ ביצירה ומודיעים הדין של הדיינים שביצירה להרוחות שלהן. ואז מתייעצין הרוחות

(* ג"א: וכד אצטריך לנפשאן דאינן צדיקייא דלא אסתלקו מהאי עלמא ושכיחין בהאי עלמא וכד אצטריך עלמא וכו'.
(** ג"א: וריחיו.)

טל

תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ' – פירוש, ואותה נשמה מתדבקת למעלה בעולם האצילות, וכן היא עולה למעלה למעלה בזכות מעשיה עד שמתדבקת בעדן העליון דהיינו בינה הנקראת 'עדן עליון' כמבואר בפרדס ובזוהר רבו מלספור. ועל אותה מדריגה כתיב 'אֶזְתַּעֲנֵג עַל ה'' (ישעיה כ"ח) – פירוש, יהו"ה הוא תפארת, ואותה נשמה עולה למעלה מתפארת ר"ל שעולה לעדן בינה, כי תפארת נקרא 'גן' שמקבל השפע מעדנה של בינה, והנשמה עולה למעלה מה'גן' ל'עדן' בינה, והיינו שאמר הפסוק 'אֶזְתַּעֲנֵג עַל ה'' – על ה' דייקא, ר"ל למעלה מתפארת. 'וְהִרְכַּבְתִּיהָ עַל בְּמֹתַי אֶרֶץ' (שם) – פירוש, מלכות נקרא 'ארץ', ובמותי וגובה של המלכות ר"ל מה שהוא למעלה ממלכות הוא תפארת שהוא למעלה ממלכות, ונשמתן יהיה רוכב על במותי מלכות ר"ל על תפארת למעלה מתפארת עד שתפארת יהיה מרכבה לנשמה. עד כאן פירוש המאמר.

והנה הכלל העולה מכל המאמרים שהבאתי, כי ישיבת חלק הנפש של הצדיקים היא בעולם הזה, והרוח בגן עדן התחתון, והנשמה למעלה בגן עדן העליון. ועתה יש לשואל שישאל למה לא תעלה הנפש והרוח אל שורשן ומקורן העליון באצילות למקומן הרמתה כמבואר בפרק ד' ולמה יגרע נחלתן.

ונתתי ונאמר, כי בודאי שנשמה מהאצילות הכוללת ג' כחות באחדותה נפש רוח ונשמה מאצילות כדפירשנו בפרק רביעי, שאותה נשמה בכלל ג' כחותיה אינה יורדת למטה בעולם הזה הגופני באופן שתהיה בגוף האדם ושעם כל זה תהיה בגדר אצילות, זה אי אפשר. כי כמו שהאצילות בעצמו ב"ה אי אפשר לו להתגלות לחולשת הנבראים בעלי גופים גבוליים תכליתיים לגודל אורו הבלתי גבול הבלתי תכליתי הבלתי סוף, ולאשר רצה במה שרצה להתגלות הוכרח כביכול להשתלשל אורו ולירד ממדריגה למדריגה להתפשט בהתלבשות הבריאה שנתעבה האור במקצת שיצא מגדר אלהות לגדר בריאה כאשר הארכנו בביאורו בשער סוד אבי"ע, ועדיין לגודל אורו התפשט עוד והתלבש ביצירה ונתעבה יותר כמבואר בשערים הקודמים יעוין שם, ועדיין לגודל אורו התפשט עוד והתלבש בעשיה באופן שבעלי גופים ובעלי תכליתיים יהיו נהנים ומשיגים אור מתוק אור מבושם כמבואר בשערים הקודמים – כמו כן הנשמה שהיא מאצילות וחלק אצילות ועצמות אצילות כדפירשנו למעלה, לגודל אורה הבלתי בעל תכלית אי אפשר לה לירד למטה ולהתקשר בתוך הגוף הגבולי והתכליתי. כי המקרה שיקרה לכלל האצילות יקרה לחלק מהאצילות כי טבע המקור ימצא במה שנחצב מהמקור, וכמו שמקור האצילות אי אפשר לירד כי אם ע"י התפשטות והתלבשות בריאה יצירה עשיה, כמו כן חלק המקור שהוא הנשמה שנחצב מהמקור אי אפשר לירד כי אם ע"י התפשטות והתלבשות בריאה יצירה עשיה.

ולכן הוצרכה הנשמה לירד ולהתפשט ולהתלבש בבריאה כשיעור אור הבריאה, ומבריאה הוצרכה לירד עוד להתפשט ולהתלבש ביצירה כשיעור אור יצירה, ומיצירה הוצרכה להתפשט עוד ולהתלבש בעשיה כשיעור אור עשיה, עד שנמתק אורה ונתבשר להיות לה קשר עם הגוף עד שהגוף יוכל לקבל אורו. באופן שהנשמה של הצדיק הזוכה לנשמה של אצילות הוא כדמות

נפש, כי נפש הרשע כלה ונחרצה ואין לה השארה דכתיב 'ונכרתה הנפש ההיא מעמיה'. זהו מדור ולבוש הבית הראשון של הנשמה. מדורא תניינא דא גן עדן די בארעא דעביד ביה קב"ה מדורין עילאין יקירין כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עילאה והיכלין בתרין גוונין – פירוש, מדור ובית ולבוש השני שיש לצדיקים הוא בגן עדן שלמטה ששם הקב"ה עושה לצדיקים בתים ודירות עליונים וחשובים שהם בדמיון העולם הזה ובדמיון העולם העליון, ר"ל שהוא בדמיון העולם הזה כי כמו שבעולם הזה לבושה של הנשמה הוא רמ"ח איברים ושס"ה גידין גשמיים גופיים, כמו כן הצדיק ממצותיו שעשה וקיים רמ"ח מצות עשה התלויים בחסד ושס"ה מצות לא תעשה התלויים בגבורה שגרם במצותיו להשפיע אור בכל העולמות, נשאר חלק אורו מכל מצוה ומצוה עד שנעשה לו לבוש ממנו מרמ"ח אורות מצות עשה ומשס"ה אורות מצות לא תעשה, כמבואר בארוכה בספר 'לבושי אדם הראשון'. נמצא שלבושו הוא בדמיון העולם הזה ובדמיון העולם העליון, בדמיון העולם הזה בלבוש רמ"ח איברים ושס"ה גידין מצד מצותיו כמו שהוא בעולם הזה, והם בדמיון העולם העליון מפני שאלו האיברים הם כולם אורות בדמות העולם העליון שהוא כולו אור ואינם גשמיים. וזהו שאמר 'והיכלין בתרין גוונין', ר"ל ההיכל של הצדיק שהוא מדור שלו ולבושו הוא נעשה בשני גוונים, כדמיון העולם הזה מצד חיבור איבריו וחלקיו שעולים רמ"ח ושס"ה, וכדמיון העולם העליון מצד שהאיברים כולם אורות.

דלית לון חושבנא ואילנין ועשבין ורוחין דסלקין בכל יומא – פירוש, אין מספר וחשבון לרביי הרוחות שעולים ונכנסים בכל יום בגן עדן הזה. 'ואילנין ועשבין ורוחין' הוא משל לכמה מיני רוחות שבגן עדן, כי כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו. ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינון צדיקיא, ומדורא דהוא רוח ביה שארי – פירוש באותו מקום שבגן עדן שורה אותו חלק הנפש הנקרא רוח שהם רוחות של צדיקים, וכן המדור של הרוח דהיינו הלבוש של הרוח שורה בו, ר"ל הלבוש נעשה כפי ערך הרוח כי גם ברוח יש כמה מדריגות כי אין לך צדיק שאין לו מדור לפי כבודו, ולפי כבוד הרוח כן נעשה לבושו.

וכדי שלא תטעה לחשוב הואיל שאמר שהלבושים חלוקים בגן עדן במדריגה שיש שם ח"ו ג"כ לבושים פחותים שמתלבשים בהם, מפני זה אמר: וכל רוח ורוח מתלבשא בלבושא יקירא כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עילאה – פירוש, כל רוח ורוח מתלבשת בלבוש חשוב וכולם הם חשובים בדמיון העולם הזה והעולם העליון, ר"ל שכולם נעשו מאיברים וכולם הם אורות איברים רוחניים כדפירשנו, באופן שמצד האיברים הם דומים לעולם הזה, ומצד שהאיברים הם אורות רוחניים הם דומים לעולם העליון, אבל החילוק שביניהם כמו שביצירה עצמה יש עשרה מדריגות מדריגה למעלה ממדריגה הגם שכולם אורות רוחניים, כמו כן הוא ברוחות הצדיקים.

מדורא תליתאה ההוא מדורא עילאה קדישא דאתקרי צורא דחיי דתמן מתעדנא ההוא דרגא עילאה קדישא דאקרי נשמה – פירוש, המדור והבית של הלבוש השלישי שיש לצדיקים הוא המדור העליון הקודש שנקרא 'צור החיים' שהוא עולם הבריאה ששם מתענגת המדריגה העליונה של הצדיק הנקראת נשמה. והאי אתדבק לאתענגא בעדנא עילאה. עלה כתיב 'אז

חקושיא הנ"ל
ויישובה

כשם שלגילוי
אור האצילות
היתה נצרכת
ירידה
ממדריגה
למדריגה, כך
לצורך
התקשרות
הנשמה בגוף
צריכה
הנשמה לרדת
ממדריגה
למדריגה

אתר החכמה

טל

דבריה נקראת 'עבד' ה'. וכן פירש רשב"י ע"ה בתיקונים (בהקדמה ראשונה): מסטרא דכבוד נברא אמרין ישראל לגבי אדון עלמא 'אם כעבדים', ומסטרא דכבוד נאצל אתמר בהו 'אם כבנים', פירוש, ישראל המתפללים בראש השנה באמרו: 'אם כבנים רחמינו כרחם אב על בנים אם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחנינו וכו', ר"ל אם נשמותינו אצולה מכבוד נאצל ר"ל מאצילות א"כ אתה הוא אבינו ואנחנו בניך – רחמינו כרחם אב על בנים, ואם נשמותינו מכבוד נברא ר"ל מעולם הבריאה שהוא כסא הכבוד ומשמש שמוש כסא שהוא משרת וכסא לאצילות כמו כסא שהוא שמוש ומשרת ליושב עליו, שמצד זה עולם הבריאה שהוא מכונה בכסא הכבוד הוא עבד לעולם האצילות שאז נשמותינו האצולות מכבוד נברא המה לך במדרגת עבדים ואתה אדונינו – עינינו לך תלויות עד שתחנינו וכו'. הנה הורה בפירוש שיש חילוק בין נשמה דבריה לנשמה דאצילות כחילוק בין בן לעבד, עד שזאת הנשמה נקראת 'בן' וזאת נקראת 'עבד'.

ולהיות שעדיין באור הבריאה לא תוכל להתלבש בגוף הצדיק לגודל אורה, הוכרחה להתעבות עוד מבריה ליצירה ולהתלבש לבוש שני והוא לבוש אור יצירה בגדר יצירה והוא במדרגת הרוח לנשמה של בריאה.¹²³⁴⁵⁶⁷ ועדיין לגודל אור יצירה אי אפשר להתלבש בגוף הצדיק, הוכרחה להתעבות ולהתלבש עוד לבוש שלישי שהוא לבוש עשיה והוא לה במדרגת הנפש.

אוצר החכמה:

והנה הקושיא מתורצת, כי באמת כל חלק וחלק חוזר למקורו ויסודו הרוחני, כי הנשמה הקדושה הכוללת באחדותה נפש רוח נשמה באצילות ושהיתה מתלבשת בבריה, חוזרת למקורה ויסודה ביתר שאת ויתר עז שמתלבשת בעדנה של בינה אם זכתה לכך כמפורש למעלה במדורא תליתאה. ואם נאצלה מבריה מתלבשת הנשמה של בריאה בכחותיה הכוללת נפש רוח נשמה בבריה בלבוש יקר מה שלא היה לה קודם אצילותה כמבואר במדורא תליתאה, עד שעלתה למעלה להתלבש בלבוש צרור החיים.

וכן גם כן מה שנתפשטה ונתעבתה בגדר הרוח ביצירה כשיעור אור גדר יצירה אינה קושיא למה לא יחזור למעלה, כי גדר הרוח כשיעור אור גדר יצירה הוא התעבות אור והתעבות האור

חבל של זהב שבראש אחד מקושרת למעלה בקדושת האצילות ובראש השני קשורה למטה בגוף הצדיק, וכל מה שירד החבל מלמעלה למטה כן יתעבה אורה. כי למעלה באצילות שהוא בגדר אלהות הוא במדרגת חבל הזהב הטהור דרך משל, שאין טהור יותר ממנו. וכשירד ונשתלשל למדרגת הבריאה נתעבה ובא לגדר הבריאה עד שהוא במדרגת חבל של כסף דרך משל, שהוא ג"כ חשוב כסף צרוף מזוקק שבעתים, אבל מכל מקום אינו בערך הזהב. ומבריה ירד ונשתלשל לגדר אור יצירה ונתעבה, עד שהוא במדרגת חבל של נחושת דרך משל. ומיצירה ירד ונשתלשל לגדר אור עשיה, עד שהוא במדרגת חבל של ברזל דרך משל.^א

אשר על זה רמז הפסוק 'כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶלֶל נִחְלָתוֹ',^ב כי הנשמה לגודל זכותה וצחותה אי אפשר לה לירד בעולם העשיה העב והגס והחשוך כמות שהיא בגדר האצילות בלי התפשטות והתעבות אורה בגדר הבריאה, מפני כי גדר אור העשיה אינו יכול לסבול גודל אורה. וכן באור הבריאה אי אפשר לה לירד לאור העשיה לגודל אור הבריאה וחולשת אור העשיה, עד שהוצרכה להתפשט ולהתעבות אורה עוד בגדר יצירה. וכן באור היצירה אי אפשר לה לירד לאור העשיה לגודל אור היצירה וחולשת אור העשיה, עד שהוצרכה להתפשט ולהתעבות אורה עוד בגדר העשיה, כי הלבוש צריך שיהיה לו קצת התייחסות עם הלבוש.

המשל בזה, המלך אינו מתלבש בלבוש עבדות וכן הדוכסים שלו שהם יורדים ממדרגת המלך אינם מתלבשים בלבוש המלך אבל עם כל זה אינם מתלבשים גם כן בלבושים הגסים והפחותים, רק כל אחד מתלבש בלבוש הראוי לו, כמו כן הוא ענין הנשמה שהיא חלק אצילות. ולכן הוכרח לנשמה בהשתלשלותה מעולם האצילות לעולם העשיה לג' לבושין שהם ג' מדורים.

דהיינו הלבוש הראשון הוא הבריאה, ולהיות שהבריאה קרוב לעצמות הנשמה והיא לבושה הראשון שמתייחד עמה, וכמו שהמתלבש שהיא הנשמה דאצילות היא אור פשוט ואין בה שינוי כן הוא ראוי שהלבוש ג"כ לא יהיה לו שינוי כי הלבוש הוא לערך הלבוש שצריך שיהיה לו קצת התייחסות ודמיון ללבוש, מפני כן נקרא הלבוש שהוא הבריאה ג"כ נשמה. אבל עם כל זה להיות שהנשמה של בריאה היא לבוש ונשמה של אצילות, יש חילוק והבדל בין הנשמות, כי הנשמה דאצילות נקראת 'בן' ה' והנשמה

¹²³⁴⁵⁶⁷ [והוא]

הגה"ה

שביארנו בהקדמה 'בן מאה שנה'. וכמו שהאצילות נקרא יהו"ה גם החלק נקרא יהו"ה, כי יהו"ה במספר קטן י"ז כמו כן 'עמו' במספר קטן י"ז, ומפני כן בא ברמז מספר קטן להיותו חלק קטן מהאצילות כבן בערך האב. זהו גדרה ומהותה של הנשמה למעלה שהיא בגדר אלהות בתכלית דקות אורה, אבל בהשתלשלותה למטה כבר נתעבתה בסוד זהב כסף נחושת וברזל כחבל שהוא עב וגס. וזהו שאמר 'יַעֲקֹב חֶלֶל נִחְלָתוֹ', כי במקום התחתון בעולם הזה מצד אחיזתו בגוף העקב היא כמו חבל שהוא עב. ע"כ הגה"ה.

ג) ואין קושיא עלי שגם זו תקרא נשמה בערך הבריאה כי היא קרובה ללבוש. זה אינו קושיא, דבשלמא אצילות אין בה שינוי כלל והוא פשוט בתכלית הפשיטות עד שהוא האלהות בעצם ב"ה, מפני כן אין ראוי לייחס ללבושה שינוי ומפני כן גם לבושה נקראת נשמה כמוה, מה שאין כן בריאה נשתנתה במקצת שיצאה מגדר אצילות להיות נקראת בריאה [כמבואר בשערים הקודמים], מפני כך נשתנה ג"כ לבושה להיות נקרא רוח. ע"כ הגה"ה.

א) ומי יתן וישים המעיין עיניו על שער סוד אבי"ע פרק ט' ופרק י' במה שכתבנו בענין זהב וכסף ונחושת וברזל, יגיל וישמח במה שכתבנו פה בענין זהב כסף ונחושת וברזל. ע"כ הגה"ה.

ב) ולהבינך רמז הפסוק הזה על בוריו, הנה תדע כי להיות שהנשמות של ישראל הם חלק מעצמותו ב"ה כענין 'וַיִּפַּח בָּאָפִי נְשָׁמַת חַיִּים' וכל הנופח מעצמותו הוא נופח, ורצה ברוך הוא שישתלשלו הנשמות למטה ויתלבשו ויתקשרו ביעקב שהוא החומר האוחז בעקב העולם הזה הגופני והגשמי, הוצרך להתעבות בסוד זהב כסף נחושת וברזל ולהשתלשל כמו חבל מלמעלה למטה, וזהו 'חֶלֶל נִחְלָתוֹ'. ובה מיושב ג"כ הכפל בפסוק שאמר 'עמו' ואמר 'יעקב', כי בודאי יעקב היינו עמו ועמו היינו יעקב. אלא שר"ל כי הנשמה שהיא חלק עצמות מאצילות חלק יהו"ה – הוא עמו ר"ל אותו, אל תקרא בנקודת פתיח 'עמו' אלא בנקודת חיריק 'עמו', כלומר אותו אליו, ר"ל אותו חלק הוא אצלו מקושר עמו והוא ג"כ אצילות ואין הבדל בין החלק והכלל אלא שהכלל יותר כולל מהחלק, אבל בעצמותם הם שוים ממש וכמו

עיקר דיישוב לקושיא

סל

במקומו בחשיבותו ומעולם לא ירד למטה לעשיה, ומה שירד הוא התפשטות והתעבות כח הרוח שביצירה הוא שירד לעשיה אבל הרוח שביצירה בעצם לא ירד, ועם כל זה הוא מראה ג' כחות הנשמה שהן נפש רוח ונשמה ע"י התעבות האור שבעשיה הנקרא נפש [ונקראת נפש הגם שמתראין בה ג' כחות הנשמות – בערך אור הרוח שביצירה נקראת היא נפש], והוסיפה לה שלימות יותר שקנתה לבוש יקר בגן עדן עד שמתקשר בבריאה והיא קרובה להדמות לבריאה.

וכן לבוש שלישי שהוא נפש בעולם העשיה, לא ירד ממקומו כי קנה לו שלימות שקנה לו לבוש אוירי מה שלא היה לו קודם רק לבוש גופני, וע"י לבוש אוירי היא מתדבקת בשבתות וימים טובים בגני עדני מעלה ומטה כמבואר מדברי רשב"י.

באופן שהנשמה בכלל ג' כחותיה שהם נפש רוח ונשמה, בעלונה למעלה על מקומה הרמתה היא כחבל הקשור בשני קצותיו מצד התפשטותה והשתלשלותה, ראש קצה אחד למעלה גבוה על גבוה, והראש השני למטה בתחתית שבתחתית – ועם כל זה היא מתראה בכל חלק וחלק שבחבל ובכל נקודה ונקודה שבחבל בכלל ג' כחותיה שהן נפש רוח ונשמה, כדפירשנו למעלה במשל. כי הנשמה הקדושה ממכון שבתה מגפי מרומי על מרומים משגחת בכל כחותיה עד נקודה התחתונה והיא בעילוי ובמעלה מקצה אל קצה, באופן שבכל לבוש ולבוש מאלו ג' מיני לבושים בריאה יצירה עשיה היא מתגלית בכלל ג' כחותיה שהם נפש רוח ונשמה. אך ורק שאין גילוי נפש רוח ונשמה שביצירה כל כך זך ודק כגילוי נפש רוח ונשמה שבבריאה, עד שזה נקרא 'נשמה' וזה נקרא 'רוח' בערכו מצד התפשטותו והתעבותו. וכן גילוי נפש רוח ונשמה שבעשיה אינו כל כך זך ודק כגילוי נפש רוח ונשמה שביצירה הנקרא רוח בערך נשמה של בריאה, עד שגילוי נפש רוח ונשמה שבעשיה נקרא 'נפש' בערך רוח שביצירה מצד התפשטותו והתעבותו.

הנה העולה מכל מה שפירשנו שבהסתלק הצדיק מן העולם הגופני החשוך, נשמתו של הצדיק וכל כחותיה שהן נפש רוח ונשמה עם כל התפשטותה והתעבותה בבריאה יצירה ועשיה עלו וזכו למדרגה יותר עליונה ממה שהיה להם קודם לכן בסוד עטרות, ושום כח מהם לא ירד ממעלתו ומדרגתו, אך על מקומו הרמתה יושב ביתר שאר ויתר עז מימי קדם קדמתה. והנה נשלם הפרק.

פרק שישי

סל

שמתעלמה בתוכה, ולהיות שעדיין גם לבוש שני אורו גדול הוצרכה להתפשט ולהתעבות אורה עוד בעשיה עד שהעשיה שהם אופני הקודש היא לבוש לאור היצירה שמתעלמת אור היצירה בעשיה, ואור עשיה מלוּבש בגוף הצדיק. נמצא שהכלל העולה מזה כי הנשמה שמתלבשת בגוף הצדיק אינו רק אור עשיה שהם אור אופני הקודש – אם כן יש לשואל שישאל מה יתרוו לזה הצדיק

שנתעבתה בגדר יצירה לא היה לעולם למעלה, כי דקות אור הנשמה בעצמה עם כחותיה העצמותיים לה נפש רוח נשמה שבבריאה נשאר בבריאה, כי אין היצירה יכול לקבל גודל צחות אור של בריאה עד שהוצרך להתפשט ולהתעבות בגדר אור יצירה, ואותה התעבות והתפשטות אור שביצירה נקרא רוח וביצירה קבלה שם חדש להיות נקרא רוח כי התעבות אור שביצירה גרמה לו, ואם כן אינו קשה למה לא יחזור למעלה, שהרי זה האור לא היה לעולם למעלה. והגם שנשתלשל מלמעלה והכל בא מלמעלה, עם כל זה התעבות האור לא היה למעלה, רק צחות אור הנשמה עם ג' כחותיה הזכים והדקים היה למעלה וזה נשאר למעלה והיא בשרשה הרוחני במדריגתה ובמעלתה, ובהתפשטותה הרויחה להתלבש בלבוש יקר ביצירה כמבואר במדורא תניינא עד שהוא קרוב לאור הבריאה.

וכן גם כן מה שנתפשטה בגדר עשיה כשיעור אור גדר עשיה, ג"כ אינה קושיא שאור עשיה יחזור למעלה, כי מעולם לא היה אור עשיה למעלה, ואור עשיה נתחדש ונתעבה בעשיה מצד השתלשלותה, מפני כן נשאר אור עשיה בשרשו וקנה שלימות יותר, כי מה שנתלבש מקודם בלבוש גופני חומר עב וחשוך נתלבש עתה בלבוש אוירי חומר זך ודק בעשיה וזוכה ג"כ להתדבק בשבתות וימים טובים בגן עדן שביצירה כמבואר במדור הראשון.

נמצא שאין כאן קושיא כלל, שהרי הנשמה שהיא באצילות נשארה בחשיבותה בכלל ג' כחותיה שהם נפש רוח ונשמה, שהרי בתחילה אפילו בהשתלשלותה לא ירד אורה הגדול שהן ג' כחותיה נפש רוח ונשמה למטה בעולם הבריאה, ומה שירד לבריאה לא ירד רק התפשטות והתעבות האור, וע"י התפשטות והתעבות האור הוסיפה יותר שלימות שקנתה לבושה בסוד עטרות ולא ירדה כמבואר למעלה בדברי רשב"י, ועם כל זה ע"י התפשטותה והתעבותה בבריאה היא מראה ג' כחותיה שהן נפש רוח ונשמה.

[אח"כ 1234567]

וכן הנשמה דבריאה נשארה בחשיבותה ולא ירדה בעצם ליצירה, רק מה שירד הוא התפשטותה והתעבותה הוא שירד, ועם כל זה היא מראה ג' כחותיה שהן נפש רוח ונשמה ע"י התפשטותה והתעבותה ביצירה הנקרא רוח, ונקרא רוח בערך גודל אור הנשמה של בריאה, והוסיפה להרויח בזה לקנות לה לבוש יקר בסוד עטרות כמבואר מדברי רשב"י.

וכן לבוש הרוח שביצירה שהוא כח התפשטות הנשמה שנקרא רוח בערך נשמה של בריאה כאשר פירשנו למעלה, נשאר ג"כ

אחרי שביארנו בפרק הקודם כי הנשמה של הצדיק שהיא מאצילות אי אפשר לה לירד באורה הגדולה לגוף הצדיק כמות שהיא בעצם, אך ורק שצריכה להתלבש ולהתעבות בבריאה שאור הבריאה היא לבושה שמתעלמת בתוכה, ולהיות שעדיין גם לבושה שהיא בריאה אורה גדול הוצרכה להתפשט ולהתעבות אורה עוד באור יצירה עד שהיצירה היא לבוש לאור הבריאה

לאור הנזכר
בפרק הקודם
א"כ מה יתרון
בין נשמה
לנשמה